

Nummer 15 – april 2011

Inhoudsopgave

NIEUWS VAN BESTUUR EN STAFBUREAU.....	2
KATHOLIEKE SECTOR.....	3
PROTESTANTSE SECTOR	4
WERKVELD PSYCHIATRIE	4
WERKVELD VERSTANDELIJK GEHANDICAPTEN	5
WERKVELD VERPLEEG-EN VERZORGINGSHUIZEN	5
GEGEVENS BESTUUR VGZ EN DE RADEN	8

**Bestuur en stafbureau wensen
u van harte een goede Pasen.**

NIEUWS VAN BESTUUR EN STAFBUREAU

Ziekte en voorspoedig herstel Richart Huijzer

Vanaf 7 december 2010 is Richart Huijzer door een nare infectie enige tijd uitgeschakeld geweest, wat vooral voor hemzelf -maar ook voor de VGVZ- best moeilijk was. Gelukkig gaat het nu weer goed. Sinds 15 maart werkt Richart weer voor 100%.

Jubileum 22 juni

De voorbereidingen van het jubileum zijn in volle gang: woorden worden gewikt en gewogen, kelen worden gesmeerd voor het koor, het etiquette-handboek geraadpleegd voor de omgang met hoogwaardigheidsbekleders.

Als het goed is heeft u intussen een uitnodiging ontvangen. Aanmelden kan tot 1 juni.

Algemene Leden Vergadering 26 september

Door de uitgebreide festiviteiten rondom het 40-jarig jubileum zal de ALV dit jaar in september plaatsvinden. Voor de agenda: reserveer alvast maandagmiddag 26 september.

Voor de raden van werkvelden en sectoren betekent dit ook dat het inhoudelijk verslag van activiteiten in 2010 nog niet in mei, maar begin september gereed moet zijn.

Wet-en regelgeving

In januari heeft de staatssecretaris van VWS een zogenaamde 'Houtskoolschets' naar de Kamer gestuurd. De nieuwe wet moet vooral rechten van cliënten van zorginstellingen gaan vastleggen. Daarbij worden rechten die in de huidige Kwaliteitswet staan meegenomen, waaronder ook het recht op beleving van godsdienst en levensovertuiging. Dit recht staat nu ook in de Houtskoolschets, maar naar de mening van de VGVZ niet stevig genoeg. De tekst van de kwaliteitswet is sterker, en ook die laat al te wensen over op het punt van beschikbaarheid van geestelijke verzorging in de instelling.

Vanuit de VGVZ is daarom een reactie gestuurd naar de staatssecretaris. Deze reactie zet in op een steviger wettelijke verankering van geestelijke verzorging binnen de instelling, vanuit de notie dat aandacht voor levensvragen, spiritualiteit en godsdienst onmisbaar zijn voor goede zorg. Hiermee wordt dus gepleit voor twee pijlers van geestelijke verzorging: enerzijds het recht om de eigen levensovertuiging te kunnen vormgeven in instellingen waarin men langer dan 24 uur is opgenomen, en anderzijds het concept van goede zorg waar professionele geestelijke en spirituele zorg integraal deel van uitmaakt c.q. deel van zou moeten uitmaken.

Overleg met opleidingen

De opleidingen die een academische Master verzorgen tot geestelijk verzorger zonder ambtelijke binding hebben zich verenigd in het zogenaamde GUNA-overleg, naar de plaatsen waar de opleiding wordt aangeboden: Groningen, Utrecht, Nijmegen en Utrecht. In februari vond een

oriënterend gesprek plaats met het DB van de VGVZ en SKGV.

Internationale contacten

Achter de schermen worden voorbereidingen getroffen voor de Europese conferentie van de ENHCC, die in 2012 in Nederland zal plaatsvinden.

Het organiserend netwerkcomité is in juni te gast in Nederland, en zal ook aanwezig zijn bij de viering van ons jubileum.

Interessante rapporten en publicaties

Spirituele zorg als verbindende schakel in de palliatieve zorg. Visiedocument van Agora (landelijk ondersteuningspunt voor palliatieve zorg), waar de VGVZ ook aan heeft meegewerkt. Een exemplaar is kosteloos te bestellen bij Agora (Bunnik), en kan ook gedownload worden van de website (www.bit.ly/visiedocument).

Geestelijke verzorging bij rampen.

Vrijwel elke stad of gemeente heeft een crisisplan bij rampen. Van belang is dat wij als geestelijk verzorgers samen met de voorgangers van de aanwezige kerken participeren in dit crisisplan.

Door het Kennis- en adviescentrum Impact is een handzaam boekje ontwikkeld met als titel: "Rampenspirit: Gestructureerd improviseren." Dit kan gratis worden aangevraagd bij Impact. Zie ook : www.impact-kenniscentrum.nl/ne/projecten/update_rampenspirit

Sterven op je Eigen Manier (STEM). Kompas Psychosociale en Spirituele begeleiding. Op weg naar een open dialoog over de laatste levensfase.

In dit kompas worden vijf verschillende manieren van sterven onderscheiden.

Het STEM project is gesubsidieerd vanuit het landelijk transitieprogramma Langdurende Zorg van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het Kompas is te bestellen bij de Stichting STEM, via www.transmuraalnetwerk.nl

Afasie.

Hoe kun je communiceren met iemand die zich niet goed meer met woorden kan uitdrukken? Hiervoor is goede informatie beschikbaar via www.afasie.nl/new/?nr=261

NIEUWS VAN DE WERKVELDEN EN SECTOREN

KATHOLIEKE SECTOR

In de katholieke sectorraad spraken we de afgelopen tijd onder andere over een mogelijke samenwerking met de VPW (vereniging pastorale werkers), over het project Expertise- en visieontwikkeling spirituele zorg in de palliatieve fase en natuurlijk over het vervolg van het rapport "Herkenbaar en betrouwbaar pastoraat".

Wat dit laatste betreft. Fred van Iersel is dit rapport aan het herschrijven met behulp van de vele reacties van onze leden. Wij bekijken binnenkort met de vertegenwoordigers van de conventen of wij nog iets toe te voegen hebben en of er nog aardige plannen uit onze katholieke sector te ontwikkelen zijn.

Overigens zijn we nog steeds op zoek naar een katholiek geestelijk verzorger uit Limburg die de sectorraad wil komen versterken. Want voor ons geldt: hoe breder hoe beter.
Marie-José van Bolhuis, voorzitter.

PROTESTANTSE SECTOR

Er heeft een verheugend aantal belangstellenden gereageerd op onze oproep voor nieuwe sectorraadsleden. Binnenkort hopen wij u een voltallige raad te kunnen presenteren. Op 15 juni gaan oude en nieuwe raadsleden met elkaar aan de slag om een goede doorstart van de sectorraad mogelijk te maken.

Wim van Laatum, secretaris

wimvanlaatum@kpnplanet.nl

WERKVELD PSYCHIATRIE

Contactadressen:

Taco Bos (voorzitter), Pro Persona, T 026-483 31 30;

Harry Delemarre (contactpersoon Kwaliteitsregister), Parnassia/Bavo Groep, T 070 – 391 63 07);

Jos van der Sterre (secretaris), Mediant GGZ, T 074-256 32 07 (ma/di), 053-475 55 36 (wo/do).

jw.vandersterre@mediant.nl

Sinds de vorige nieuwsbrief is er vanuit de werkveldraad niet zoveel te melden. In de maartvergadering hebben we vooral gesproken over de studiedag van **29 november** a.s. Inmiddels krijgt het thema Herstel & Geestelijke Verzorging wel steeds meer contouren. De voorbereidingsgroep zal het thema zo uitwerken dat we beter zicht krijgen op de rol van geestelijke verzorging in het proces van herstel. De plek waar de dag gehouden zal worden is inmiddels ook bekend: Pro Persona, locatie Wolfheze. Voor velen bekend terrein.

Dan heeft de wvr zich gebogen over het visiedocument *Spirituele zorg; verbindende schakel in de palliatieve zorg*. Een uitgave van Agora, het landelijk ondersteuningspunt palliatieve zorg. In een eerste reactie spreken we uit dat we van harte onderschrijven de aandacht die gevraagd wordt voor de spirituele dimensie van de palliatieve zorg.

In de psychiatrie zijn hier en daar in den lande initiatieven om te komen tot goede palliatieve zorg voor de psychiatrische patiënten. Zo heeft GGZ Centraal op de locatie Amersfoort een hospice ingericht voor psychiatrische patiënten, wordt er bij Pro Persona een palliatief team samengesteld, heeft Parnassia/Bavo op haar locatie in Rotterdam goede contacten met het naastgelegen verpleeghuis en maakt men gebruik van hun deskundigheid en zo zijn er zeker meer goede initiatieven op dit gebied.

Ken je andere dan bovengenoemde initiatieven, laat het me even weten.

Tenslotte hebben we binnen de wvr uitvoerig gesproken over patiënten met een doodswens en de rol van de geestelijk verzorger. Het is onze bedoeling om volgend jaar mogelijk een LedenRaadPleging aan dit aangelegen thema te wijden. Zijn er collega's die er mee te maken hadden en/of hebben, dan hoor ik graag hun ervaringen.

Jos van der Sterre,
secretaris werkveldraad.

WERKVELD VERSTANDELIJK GEHANDICAPTEN

Debat in plaats van tweemaal symposium

Naar aanleiding van de correspondentie met de VGN (zie voor een verslag hiervan de website van de VGVZ bij werkveld Verstandelijk gehandicapten, VG-activiteiten) zijn er plannen om een debat te organiseren over spirituele zorg in het kader van kwaliteit van bestaan.

In het gesprek over spirituele zorg komen ook definities van spiritualiteit ter sprake, bijvoorbeeld die van de World Health Organization (WHO) en van Actiz (Zichtbare zorg).

Een vraag is of we uit moeten gaan van een eigen domein van spiritualiteit of voor één of meer van de domeinen die genoemd worden in het Kwaliteitskader van de VGN. Ideeën en suggesties, het liefst per e-mail, zijn van harte welkom. Deze kunnen doorgestuurd worden naar de secretaris van de werkveldraad.

Met de plannen rond het debat is het symposium in het najaar van 2011 niet te realiseren. Het debat komt in de plaats van het symposium en in overleg met het Algemeen Bestuur mogen we uitwijken naar begin 2012.

Kees Stroop, secretaris.

WERKVELD VERPLEEG-EN VERZORGINGSHUIZEN

De werkveldraad bezint zich op de toekomst

De werkveldraad v&v was op 25 maart j.l. bijeen voor een studiedag. We zijn aan de gang gegaan met de vraag hoe de toekomst van de geestelijke verzorging in de verpleeg- en verzorgingshuizen er uit zal/ moet zien. Er is immers veel aan de hand. Om het even heel kort samen te vatten:

Maatschappelijk zie je dat door de individualisering traditionele sociale verbanden zoals kerk, buurt, familie en werk aan betekenis hebben ingeboet. Daarnaast zien we dat in de moderne, individualistische samenleving aan de sociale competenties van mensen hogere eisen worden gesteld. Voorts zie je de opkomst van andere godsdiensten dan de christelijke en een grotere openheid voor alternatieve vormen van spiritualiteit

Door de ZZP-financiering komt de kwaliteit van de zorg onder druk te staan, met name in de grote steden. Steeds meer instellingen worstelen met de vraag hoe ze met het huidige budget toch kwalitatief goede zorg kunnen leveren. De bewoners die zorg nodig hebben, zijn steeds hulpbehoevender en leven steeds langer. Goed geschoolde medewerkers zijn moeilijk te vinden. Anderzijds zien we ook positieve tendensen. We zien de groei van kwalitatief goede palliatieve zorg - waarin ook steeds meer aandacht is voor spirituele zorg - en de uitstraling die dit heeft naar andere segmenten in de zorg.

We signaleren een grotere openheid voor waarden in de zorg en – naast alle fusies – de tendens om te decentraliseren; verantwoordelijkheden worden juist weer lager in de organisatie gelegd; medewerkers krijgen een stem.

Wat is de toekomst van de geestelijk verzorger bij dit alles? We constateren dat vooral in de grote stad de functie van geestelijk verzorger kwetsbaar aan het worden is. Dat heeft enerzijds te maken met de financiële krapte en anderzijds met het wegvallen van de traditionele levensbeschouwingen. We vinden het opvallend dat 'men' bij de term 'geestelijke verzorger' toch nog vaak het beeld van een pastor of predikant voor ogen heeft; zelfs in de grote stad, waar een groot deel van de geestelijk verzorgers humanistisch is, en stellen onszelf daarom de vraag of de naam geestelijk verzorger wel voldoende de diversiteit van ons werk dekt.

Daarbij maakt men zich, als het om goede zorg gaat, vooral – en ook terecht – druk om handen aan het bed. Het is opvallend dat er in inspectierapporten nauwelijks tekst gewijd wordt aan 'mentaal

welbevinden’.

Op symposia en landdagen van de vgvz klonk de afgelopen jaren steeds de roep om zichtbaarder te worden. Maar hoe doen we dat? Ons meer bezig houden met beleid en scholing? We signaleren dat velen zich onzeker voelen als het om deze laatste taken gaat. Zijn we daar wel voldoende toe opgeleid?* En hoe voorkom je dat je in een spagaat terecht komt tussen enerzijds de individuele bewonerscontacten en anderzijds het bezig zijn met beleid en scholing?

Of meer vertellen wat we doen? Zijn we inderdaad als geestelijk verzorger vaak te bescheiden? En zijn er nog andere wegen?

De geestelijk verzorger is van oudsher gemeenschapsvormend en drager van de cultuur van een huis. In instellingen met een specifieke levensbeschouwelijke identiteit is dat vaak heel duidelijk. De pastor/ predikant organiseert kerkdiensten, de geestelijk raadsman een 1-meiviering. Heel veel geestelijk verzorgers werken met groepen. Als er één functie is die probeert mensen met elkaar te verbinden en een cultuur van een huis expliciet te maken, dan is dat wel de functie van geestelijk verzorgers. Als werkveldraad denken wij dat het goed is als we juist die functie in de toekomst explicieter maken.

Je kunt daarbij denken aan nieuwe vormen van vieringen (naast of in plaats van de traditionele kerkdiensten), aan verbindende activiteiten naar medewerkers toe, aan projecten die verbinding tussen generaties en tussen culturen bevorderen. Ontmoeting is immers dé basis van goede zorg. We willen de komende tijd proberen juist die functie van geestelijk verzorger explicieter en concreter te maken. Al met al hadden we een goede en inspirerende dag. We zijn als werkveldraad erg blij dat we (weer) voltallig zijn en we gaan met vernieuwd elan aan het werk. En uiteraard houden we u op de hoogte.

Namens de werkveldraad v & v,
Pauline van Zaalen, voorzitter.

* In het najaar zullen we ons tweejaarlijkse symposium aan dit onderwerp wijden: de geestelijke verzorger als scholer en beleidsadviseur.

Studiedag Werkveldraad V & V **14 november**, 10.00 -16.00 uur.
Utrecht, Zalencentrum In de Driehoek, Willemsplantsoen 1c

Vensters Open

De studiedag die de Werkveldraad V&V organiseert op maandag **14 november** is gewijd aan het tweede onderdeel van ons beroepsprofiel: scholing en advisering. We focussen op *deskundigheidsbevordering*. Dit omvat zowel scholing als advisering. Hoe geven we hieraan invulling? Dit thema is gekozen vanuit de gedachte dat voor een toekomstbestendige geestelijke verzorging een goede invulling van dit aspect van ons werk noodzakelijk is. We willen op deze dag nadrukkelijk de vensters op de wereld van de zorg in én buiten de muren van de huizen (huisjes) waarin we werken.

Dat roept allerlei theoretische en praktische vragen op. Wat gebeurt er met ons ‘vak’? Wat betekent het voor bewoners en zorgmedewerkers als een geestelijk verzorger ‘indirecter’ gaat werken? Wie wordt daar beter van? Hoe kijkt een bestuurder of manager aan tegen een meer indirecte invulling van de geestelijke verzorging? Wat zijn de organisatorische voorwaarden

hiervoor? Wat beoog je met je scholing en advisering? Waar richt je je inhoudelijk op? Op wie richt je je? Hoe geef je het vorm? Welke kwaliteiten heb je nodig om het goed te kunnen? Welke rol spelen vrijwilligers, kerken en levensbeschouwelijke organisaties in dit geheel?

Er zijn inmiddels een aantal collega's die meer dan gemiddeld werk maken van dit onderdeel van het werk en zo een eigen profiel van geestelijke verzorging ontwikkelen. We willen hun ervaringen en visies nadrukkelijk een plaats geven, samen met ervaringen van verzorgenden uit het veld. Kunnen zij ons vertellen wat er verandert er in de zorgverlening als je scholing ontvangt van een geestelijk verzorger? Maar ook een strategische vraag komt op: verdient een verschuiving in de richting van indirect werken via deskundigheidsbevordering navolging en stimulering? Waarom eigenlijk?

In lezingen en workshops willen we aan deze aspecten aandacht geven. We hopen op een inspirerende dag en wie weet gaat er wel een 'frisse wind' waaien door de open vensters.

Als alles rond is volgt natuurlijk meer informatie, maar noteer de datum alvast: 14 november.

De werkgroep

Marcel Wielhouwer (vz)
Bas v.d. Sijde
Anita Akkerman
Florie v.d.Hoek
Marcelle Mulder
Job Smit

De fototentoonstelling Beelden van Zorg van Hans Dornseiffen is nog steeds te huur.
Voor meer informatie: j.dornseiffen@chello.nl

GEGEVENS BESTUUR VGVZ EN DE RADEN

Namen en contactgegevens vindt u [hier](#).

Wijzigingen

Graag houden wij ons ledenbestand zo up-to-date mogelijk. Geef daarom wijzigingen in uw e-mailadres of in uw andere gegevens (werk of privé) door aan info@vgvz.nl

Agenda

Activiteiten van de werkvelden en sectoren worden ook vermeld op de website van de VGVZ. Voor het aanmelden van activiteiten kunt u een mail sturen naar info@vgvz.nl.

Volgende Nieuwsbrief

De volgende nieuwsbrief verschijnt in juli 2011. Kopij kunt u voor 1 juli aanleveren bij het secretariaat van de VGVZ, info@vgvz.nl.